

KYTIČKA MYRRHY

DUCHOVNÍ BÁSNĚ

NAPSAL

FRANTIŠEK KAŠPAR,

FARÁŘ V STÁDLCI

Knih Dědictví Svatojanského číslo 182

Podíl údů na rok 1935, číslo 2



V PRAZE 1935

NÁKLADEM DĚDICTVÍ SVATOJANSKÉHO V PRAZE IV

TISKEM POLITIKY V PRAZE

NIHĪL OBSTAT.

DR. JOS. ČIHÁK, CENSOR.

IMPRIMATUR.

PRAGAE, DIE 21. JUNII 1935.

PRAEL. DR. THEOPHILUS OPATRŇY,

VICARIUS GENERALIS.

N. E. 7956

HYMNY O BOHU.

I.

Jsem bohatý dědic, neb zdědil jsem tisíce jmen.
Jak majitel skvostu vzpomíná jeho minulosti,
nad předků svých gigantskou prací se zamýšlím,
jak zlato slov těžili z věcí hlubokosti.

Slavný křest nepřetržitý! Nový vstávající svět
z hrobu jevů! Tajemství divy zotvírané!
Klenba nového obzoru, nové hudby ples
i ohněm mým kéž z tohoto staviva vstane!

Však nad jmény všemi, katedrála nad městem,
Boží se vzpínají jména, lidského rodu pýcha
i projev jeho bezmoci. Chrám stavěný ze všeho,
co září a vyniká a mocí a životem dýchá.

A vyslovuji jméno jak výstřel prudké: Bůh;
a jako k polibku a zatroubení protahuji rety.
Tři hlásky, jež dechem jsou — Toho, jenž dvojí život mi vdech'
pocem lásky a požádá vyšší, až nižšího uvadnou květy.

Než v plápolu srdce to těžké jméno roztává
a měkne v synovských ústech a šeptám si: můj Bože!
I děsím se a těším se zároveň, až docela
se rozpustí v tekutý med v lisu smrtelného lože.

II.

Učinil jsi mne básníkem, bych žasl
po celý život. Svítící Tvé stopy,
když pro jiné lesk jejich dávno zhasl,
jsem viděl, jak bys právě tudy šel.

Úžasnou blízkostí 's mne obdaroval,
jak bych byl jedním ze tvých vyvolenců.
Kdy přijde žal, by těžce vyvažoval,
co od dětství mi život zjasňuje?

Rozjímám, kdy jsi naklonil se těsně
až ke mně. Nebylo to v zimní kráse
tak něžné čistoty, však v rané vesně,
když duhou Tvoji slávu vysnila.

Tot' chvíle, kdy se duše volně vznáší,
jako by těla nebylo. Kdy díky
za vše a za nic samy z nitra raší,
kdy slzí vzácný dar se dostaví.

A ještě více v jeseni, kdy širá
pole jak perník zhnědnou, lesy v zlato
se mění, v náručí se otevírá
kraj do nesmírna teskně zamžený.

Vše nečisté se sebe duše strásá
a roste tichá jako modrá kytka.
Mne sytíc mění prostota a krása,
jež zrála pro mne ryzí jako med.

III.

Proto mne přitahuje Tvoje velebnost,
že nemohu Tvou hloubku proniknouti.
Tajemnou sladkou záhadou mi zůstaneš
i ve věčnu, až dáš jí prosvitnouti.

Mně zdálo se, když v lidské lásky záchvatu
se opojilo srdce mé a rozšířilo,
že do tajů Tvé lásky vnikat počínám,
však srdce mé se teprv rozžíznilo.

Snad matka, která líbá svoje děťátko
a kojí, milujíc v něm samu sebe,
v svém srdci cítí jiskru pochopení plát
a nahlédá do vznešeného nebe.

Poživač hašiše snad v opojení svém
a umělec, když nový svět Ti tvoří,
a světec, jemuž zjevuješ se v extasi,
má zákmit ohně, jímž Tvé žití hoří.

Nic nezávidím ani visionáři.
Dost opájí mne, že dlíš za záclonou,
ač hustou. Z přebytku Tvé lásky vznikl svět,
v ní já i všichni živí věčně tonou.

IV

Když ruch se vzdálil od mé samoty
a zdá se mi, že zastavil se čas,
a hory, ovce, stojí bez hnutí,
ztrácím se celým bytím ve Tvůj jas.

Živoucím zlatem nesmíšeným jsi,
lázní, v níž všecko koupá se, co jest,
a Tvoje zlato světem roznáší
a přec ho neubývá jako hvězd,
když tisíckrát se ztrácí ve vodách.
Hle, básníkovi, jenž i v snu je štván
horečnou prací věci srovnávat
obrazy tvoře, Tebou klid je dán.

U Tebe končí jeho úsilí.
Tvé bytí žádný obraz nejímá.
Básník Ti roucho tvoří, staví chrám,
však Tebe bez metafor rozjímá.

Vějíř, ježž roztahuje šíř a šíř
hýřící barvami, zde stahuje.
Z Tvé ryzí jedinosti bohaté
a jemné soustředěn se raduje.

Toť cosi nového, co duše má
se živí samou rozmanitostí:
Tvůj jednoduchý život nazírat,
jenž barev mne a hudby oprostí.

Tvou bytost, jež je samou činností
a neroste, od věků hotová,
dej, ať ne pouze v skříni obrazů
má duše jako poklad uchová!

V.

S kým by ses měřil, nemáš, proto 's nesmírný a věčný.
Života Tvého plnost hranic nemá,
ten vír, jímž zhlcován je čas.

Bohatství Tvého meze ztrácející zlatojas,
ovoce nesmírné, svět jako jádro
mizivě malé objímá.

V Tvém nesmírnu se ztrácím myšlenkou i očima
jak skřivan ve výši a padám dolů
své matce zemi v objetí.

Nikdy se neukončí moje sladké zajetí,
v němž držíš tuto chvíli i mé příští;
po smrti druhé započne.

Ó, jaké rozjímání! Až do posledního dne
můj život od věčnosti celý patříš,
let dvojí vůlí nesený.

Mou vůli držíš ve světelných rukách, vznešený:
ó drž ji také, když se vzpírám,
neb vypadnu-li, ztroskotám.

VI.

Z údolí vystupuji na Tvou horu.
Kvetoucí všechny obrazy už mizí.
Zde vegetace přestává a duši
bázlivé výsost Tvá se jeví ryzí.

Tot život sám, jenž ničím nepodpírán
nic nepřijímá a sám kotví v sobě.
Bytost, jež s žitím nerozlučně srostla
a nepoddaná prostoru ni době.

Bez vývoje a vzrůstu věčně zralý
Tvůj život všecka žití obejímá,
nesmíšen s nimi. Všecko sytí krví
bohatou. Žití vše v něm vře i dřímá.

Čarovnou krásu světa nazíraje,
jež hmotu ovládajíc jásá duchem,
vím, žeš duch zářný beze hmoty stínu,
svatého poznání že žiješ vzruchem.

Když v intuici nejžhavější vzlétám,
k Tvé podstaty se přibližuji prahu.
Ó pootevři! Jako v raném dětství
milostí v nejčistším mne koupej blahu!

VII.

Všecky pravdy v Tobě dolujeme,
proto všecky s kraje tolik září;
z temna vystupují jako v chrámu
s gloriolou zjevy svatých tváří.

Živoucím jsem srdcem vždycky cítil:
každá pravda, která těžce vzhází
z našich mozolů, je sladký pohled,
jímž si věčnost k duším cestu razí.

Celá bytost Tvá je s pravdou srostlá,
jako oblak světlem prosycený.
Pravda věčně činná jako zlatý
peníz denně stokrát proměněný,
ale bez kazu a neotřelý.

Pravdou platíme, sic horkou krví.
Stále k Tvoji, vyšší, dorůstáme,
jejíž svahy naše klamy mrví.

Jsme Tvůj obraz. Vzdůstáme-li žitím
v Tvoji pravdu, rosteme a zrajem.
Zdá se nám, že hrouzíme se do tmy,
ale zbohatli jsme jasným tajem.

Pravda Tvá je plodná jako světlo.
Když jsem čist, vím, že mne zapaluje.
Poznávám ji: hory v duši kouzlem
podzimního slunce zaplavuje.

Jsou to ony, jež jsem denně patřil?
Zmizely, jak opona když sletí,
svinuty Tvým dechem. Co zřím, právě
světlo světa jiného teď světí.

VIII.

Stvořil jsi vesmír, vzácnou výkladní skříní,
vznešená krása celá uvnitř se skrývá.
Jak o ní snít, když nemá formy jak naše,
a všechna rozmanitost zde v tajemnou prostotu splývá?

A přec, Umělče nejvyšší, od věků plodíš krásy své obraz,
celé bohatství její vkládáš ve věčné Slovo.
Jaká to báseň, v níž celé Tvé žije otcovské srdce
a jejíž hudbou je milování Utěšitelovo.

Tvá krása je jiná než naše, je královsky prostá.
Pro paprsků déšť, jež rozlévá, viděti není;
však duše, jež ji v stvořeném zrcadle patří,
milostným úchvatem strhuje k roztoužení.

Kudy jdeš, krása jako vůně ze všeho dýše.
Když duše vyhnula se Ti, ztrácí světlo její.
Ó, jakou výsadu dal jsi mi strašnou,
že blesky vznešena ni v polohách nízkých se mi neztrácejí!

Nemám, co bych tu s velikou bolestí ztrácel.
Všeho, co miluji, Tvá bytost náhradou je mně.
V Tobě zase najdu, sladší všeho snu, bez vad a stínů
vroucnost přátelství, tvář člověka a tvář země.

IX.

Nikdy mne k závratí nestrhla lidské práce velikolepost,
neboť vím, že je to pěna na velkém vnitřním moři;
ale strhla duši mou k úchvatu, jako obraz Božího díla;
mezi pidimuži vzrostlými pýchou v obry věčné Moci se koří.

Jaká to moc, která již nevzrůstá, neb kam by rostla, nemá!
Neomezená, nevyčerpatelná, tvůrčí, suverenní.
Uchvacuje mne, že ji necítím, jak nad sebou tíhu vzduchu,
jenž mne živí a proniká, jak ona i v tomto okamžení.

Silná jak vichřice, jemná jak vánek, jenž v korunách šeptá.
Všecky z ní síly bohatě rostou, z té své panenské půdy.
Všecko živí, nese a drží u svých mlékem přetékaících prsů.
Všecko proniká jak žíla zlata spoustu surové rudy.

Kolot všech světů nese, jas do všech myšlenek vhání
a prudký vzmach a vzlet do všech vůlí. Moc umělce mistra:
ač opojen visí ztělesňuje bez kazu své plány!
Moc, jež oddechu nezná, věčně jasnovidná a bystrá.

Moc všudepřítomná. A proto, žel, mi zevšedňuje tak často,
že jsem v ní a zapomínám, že je mi tak blízká.
Hle, vyvolává v té chvíli výbuch sopky i metaforu v mé duši,
krotí sluneční bouři i pýchu mou, když příliš vysoká.

X.

Svatý Bože!

Toť slova, jimiž pronikám až k srdci Tvému.
Zřím zlatý oheň. Plamen, který v zlato přešel,
a zlato zcela v oheň změněné.

A dýchám vzduch, jenž zcela srostl s jasem světla.
Hle vůle Tvá, jež tak se spojila s Tvou krásou
a dobrotou, že tvoří jeden skvělý celek.
Rty s vínem v jednu sladkost tající.

Jaká to láska! Jen Tvůj duch ji zcela chápe.
Láska, jež jako včela do medu se ponořila,
až s jeho živým zlatem živa splývá. Svátá
to láska, v níž Tvůj život vrcholí.

Zázračná láska k sobě, v které není
ni stínu sobectví, neb jsi se zosobnila
v živého Ducha svatého, v němž moře
její se vlní, bez dna, bez břehů!

Do tisícerych duší rozlévá se proudem
ta zlatá vlna, proměňuje jejich žití,
že v nich se shlížíš jako matka ve svém děcku
a miluješ je jako sebe sám.

HODINKY.

HODINKA JITŘNÍ.

Propastí noci bezednou
by bylo tvoje žití,
kdyby ho neplnil Bůh jako sen.
Třpyt hvězd a zlatý požár slunce,
všech drahokamů jiskření,
duhové barvy květů, amburu vůní všech,
ptačího zpěvu sladkou vlnu,
krásu, jež na těle a v duších rozlita je:
do toho vnášíš snu,
by, neviditelný, tvé duši zjevil se.
Však sen tvůj trhá se
o trní života jak příliš jemný šat.
A když se zdá ti, že jen stíny piješ
na místo opojného vína,
kterého náruživě žádá srdce tvé;
procítáš k tajemnému jitru,
kdy cítíš náhle, že jsi pouhou věcí
v horoucích čísi rukou:
jsi krásným Boha snem,
jenž milosti tě kouzlem proměnil
a bytí tvé až do dna vysnívá
v rozkoši nekonečné lásky své.
Tvůj sen a Boží v jedno splývají
a sen tvůj, vody krůpěj skrovná,
v nesmírném Jeho moři, šťastný, zaniká.

HODINKA CHVÁLY.

S obzoru duše mizí noční světla,
Denice jenom bez poskvorny plá.
Zem v jitřní rose jako panna zkvetla,
pro slavný příchod Slunce zdobená.

Jak dítě sbírá kvítí po lučině,
duše se nad stvoření sklonila
a krásy jeho shromáždila v klíně,
by chvály kytici z nich uvila.

Zří, všecky krásy jsou jen polní kvítí;
květ nejskvělejší v jejím nitru svítí
a jeho sladký dech vše převoní.

Z té růže nedýše vůň lidské chvály:
sám Pán to slávy kadidlo si pálí,
když milost v čistou duši vyroní.

HODINKA PRVNÍ.

Zem chvátá k východu
a všechny duše s ní
kol Slunce svého sunou se
jak birmovanci kolem biskupa,
jenž křížmo udílí.
Zářící Velekněz
v krvavém rouchu, v mitře trnové,
připoután k těžké berli své
vyšel a rozlívá
na čela olej svého světla,
posilu k těžké práci dne.
Hle, olej stéká na oči,
a duši celý svět se jeví rájem
a práce v něm jak sladká dětí hra.
Do uší kane olej zázračný,
a všechen pláč a stony duší mění se
v lahodnou píseň Boží veleby;
a hlasy vášně rozplývají v touhu,
jež zbloudila a kajícně se vrací.
Dech proudu vonného
se dotkl chřípí: rázem z žití trnů
se line ztišující vůně růží,
jež jaru země cizí jsou.
Na rety splývá jako rosa
na zvadající padá květ,
a ústa slovy lásky osladla,
tím pelem, který v srdce bratří padá
a k zrání pracuje.

Na ruce padají svatého oleje
svítící krůpěje,
a ruce posvěcené chopily
se země celé jako hlíny syrové
a přetváří ji v Boží chrám.

HODINKA TŘETÍ.

Slyš, vítr tajemný přes duše rozlívá
lahodné svoje vlny;
zvuk jeho budí v duších ozvěnu
a všecky hlaholí
jak zvonů sbor na bílou sobotu.
Vanutím Ducha
žvatláni dětské v píseň rozkvetlo,
v zázračnou lásky květenu,
jež pustá srdce zarůstá.
V potopě lásky utonula nenávisť
jak pirátů loď černá.
Na všecky břehy jako příboj mohutný
naráží refrén duší sbratřených;
nové a nové hlasy přidávají se;
svět celý zasáhla té písně bouř,
vichřicí Ducha hřmící,
a v ní jak blesky oslnivě šlehají
jazyky zcela ohnivé.

HODINKA ŠESTÁ.

Již světlo jitřní v žár polední rozkvetlo,
láska a bolest tvá na kříži zrají;
na dně však duše tvé úderem poledne
nečistých plamenů hloubí se propast.

Na život a na smrt boj se teď rozzuřil,
dvojího požáru střetnutí děsné;
Slunce, hle, raněno — vodopád krvavý
podzimních jazyků umlčel řevy.

S kříže, jenž spodními plápoly ohořel,
jako plod se stromu řítíš se v náruč,
která tě čekala jako svou úrodu,
a šťasten víš nyní, žes právě dozrál.

HODINKA DEVÁTÁ.

Hle, Slunce naše sestupuje,
se zenitu svých muk se sklání Syn
a dole čeká bledá Matka;
byl čistým jitem Světla její klín,
večerem bude teď.

Jak míč, co z rozpustilé ruky
dítěte padá v tmavou studnici,
zem do noci se stopí s námi,
jen světélky snů matně zářící.

I nám buď večerem, ó Matko,
a zlatou svítilnou, v níž světlo plá,
ať v houští noci nezbloudíme
a mátoha nás nezavede zlá,
ó Večernice neposkvrněná!

Kol Světla, které držíš v klíně,
ať krouží naše sny jak motýli
a v Něm ať shoří, po noci až
se krásné jitro nachýlí,
jehož jsi Denicí!

HODINKA VEČERNÍ.

Je večer. S klína matky země
umdlené prací nesou jemně
a nás ve plátno svoje nové
zavinout chystají se snové.

Své pošli anděly, ó Kriste,
ať protkají snů plátno čisté
růžemi z nohou Tvých a rukou
a ze Srdce, jež puklo mukou!

Ať oponou je clona snění,
již odhrnem při rozednění,
až světla hlas nás vzbudí v loži,
a vstoupíme v den jak v chrám Boží!

HODINKA NOČNÍ.

Tvé lože, jeviště, je uchystáno
již pro stínovou snění hru;
předehra modlitby ti s retů dozní,
než vejde pokojný a čistý průvod snů.

Však duše tvá se bázní zachvěla;
vše pod ní náhle kolísá:
ve propast vesmíru se řítí země,
šílené spřežení;
lože tak jisté na pohled
je lodí plovoucí na vlnách plamenů;
slyš, jak tam stená národ bezesný
v ohnivě lázni očištné;
a kolem lože jako vzteklý příboj
se černé vlny duchů zmítají,
co peklo chrlí je;
a lože posléz vidíš hloubiti se
a na dně tušíš smrt,
tohoto nezvaného herce ve hře snů.

Tvé ruce sepjaly se k modlitbě;
jak sekera jsou, která rázem roztrhá
provazy strachu, jež tě ovíjely.

A rázem cítíš, jak
spocíváš jistě ve dvojici rukou,
upevněn hřeby jejich
a sladce uspává tě šepot
těch kdysi žízni rozpukaných rtů.

Zem nezbloudí, ji řídí ruka táž,
ve které měkce ležíš jako pták
ve svojím hnízdu;
do očistných vln plamenných
z těch rukou kane rudá krev
a jako olej tiší je;
ty ruce nerozbornou hrází jsou,
duchovou hradbou, o niž duchů zlých
se vztekly útok láme;
a smrt je služebnice pokorná,
jež pokynu těch rukou poslouchá,
které ti daly život.

CHVALOZPĚV MLÁDENCŮ V PECI OHNIVÉ.

ÚVOD.

Jak zní vybrané jsou předhozeni
plamenů ptákům ohnivým.
Anděla kynem rozlétá se ptactvo
a kol se plazí se sykotem hněvivým.

Mládence anděl v mystický kruh svírá.
Hned zraku jejich rozkveté
stvoření všecko v první kráse. Slyší,
jak Pánu zpívá: první slova dítěte,

jež slyší Otec s nevýslovnou slastí.
Jak šumným proudem stržení
jsou slávy Boží mnohohlasým zpěvem
a k Srdci Božímu jsou sladce nesení.

Plameny záští vyšlehují kolem;
jak žhavé metly stravují
nejvyšších nadějí mých vegetaci
a stále úžeji se kolem stahují.

Však sílu divotvornou anděl velil
snu mému; zášť se plazí v dál,
i rachot vášně podzemní se tiší,
sad nadějí mých novým květem vzplál.

Anděle Boží, na tvých krásných lících
nebeská záře plápolá,
na všecky tvory rozlívá se stříbro.
Svět nový zpěvu mému svítí dokola.

VŠECKA DÍLA PÁNĚ.

Poutníci jitřní, pod azurným nebes praporem,
červánků ovroubeným růžemi a protkaným
zlatými slunce liliemi, vůní vydechla,
skřivanů písní zapěla a chvěním zahrála
světél a stínů, vyplakala rosy slzami
Tvou chválu, Tvůrce, a své štěstí, úsměv slávy Tvé.

O polednách jsou všechna Tvoje díla rozjimatelé,
uzrálí k nazírání. Stínů listy neplodné
shodila. Nejžárnějším Tvojm světlem rozkvetla.
A mezi jitem teď a večerem jak dvěma služkami,
jež podpírají omdlávající snem královnu,
sní vrcholný syn slávy Tvé, vidění pokoje,
ve kterém všechny barvy v nejčistší se zladí běl.

Co sila s pláčem za jitra a žala s játotem
v poledne, Hospodáři, nyní všechna díla Tvá
svážejí úrodu do noci tmavé stodoly
a zpívají o žáru denním, zrádné únavě,
o žízni na nivách, o svěžích zdrojích ve stínu.
Zatím co stíny, ruce dloužící se dychtivě,
se vztáhly k východu, kde vzejde jitra mystické,
při jejich písní ve tmě tající se sblížila
země a nebesa.

ANDĚLÉ.

Andělé dobrořečte Pánu;
nesete v rukou světy jako kytici
o nesmírných a zlatých květech
a každý jinou vůní chvály dýšící

před Páně obličej. A duše
lidí jsou v rukou vašich jako děťátka
v náručí matky. Vaší krásu
nadlidskou ve vesmíru Bůh jak zlato
v látku tká.

V hodině smrti jemně střeste
se stromu těla duši, svatí poslové,
a neste v Boží klín. A v roucho
mne o vzkříšení oblékněte zlatové!

NEBESKÝ AZUR — NEBESKÉ VODY.

Když odpočíval jsem za senoseče,
v blankytu zlatě modré kolébce
má duše kolébána byla věčností.
I snil jsem o kráse tvých očí, Kriste,
kterou kdys budeš sytit proměněné oči mé.
Oči, jež miloval jsem ve svém žití
a jež mne blažily a mučily,
zajdou jak hvězdy a jen oči Tvé,
bezedné slasti azur, svítiti mi budou
a jako dveřmi tužby moje jimi půjdou.

Když zesnul přítel Tvůj,
ten azur zkalil se, a vody nebeské
Tvých slzí posvětily lidské přátelství.
Na nejčistších mých vzpomínkách na duše spřízněné,
tak vzácné jsi mi dal,
z jichž teskné krásy roste žití mé
jak prostá děcka modlitba,
se třpytí stříbrná Tvých slzí vláha,
by nezvadly a neztratily vůně.

A padaly Tvé slzy palčivé
jak oheň tekutý na hlavy Tvého lidu,
jenž svého navštívení neznal dne.
Od ohně tohoto, vím, chytilo mé srdce,
by milovalo s celým bohatstvím své krve
svou krásnou vlast.

Zem chudá zbohatla
perlami slzí Tvých;
však rubíny Tvé krve stoupla její cena
nad všecko zlato hvězd.

MOCI PÁNĚ.

Dobrořečte všecky moci Pánu,
síly, jež v otěžích držíte svět.
Rozkvétá vámi kámen v krystal.
Do živých barev rozžiháte květ.

Vámi jak oři letí hvězdy
a v žilách probíhá nám horká krev.
Nesčetné plody vámi zrají,
motýl se skví a rve svou kořist lev.

A duše má jak mlným proudem
proniklá vámi celá v barevných
obrazech hýří. Sněhem svítí
lilije ctnosti, mákem rudým hřích.

Z jednoho Zdroje prameníte,
vesmírem šířící se vodopád.
Z jedné se Ruky odvíjíte,
nitě, jež protkávají světa šat.

SLUNCE.

1. ÚSVIT.

Slunce mé, Kriste, v sladkých červánkách
jsi vzešel dětství mého.
Co nejdražšího rodný kraj mi dal,
vše patří do království Tvého.

Ty, jehož miloval jsem horoucně,
nechodils v zemi svaté:
jsi Ježíš naší vsi a kostela
a řeky, která listí svaté

po proudu nese v zlaté jeseni.
Jsi samotářem Kristem,
jenž v ticho doubrav sníti odchází
a v háji děs jím chví jak listem.

Mé dětství na vrcholu hory zří
Tě změněného leskem
Božství a mystického sadaře,
jenž z podsvětí vyšlehl bleskem.

Mí přátelé jsou všichni druzi Tví,
zvířata z Tvého ráje
a hvězdy tajemné, jak dívaly
se na Tebe do betlemského stáje.

2. ZENIT.

Jsi v lásky zenitu
a pod kamennou oblohou teď prahneš.
Své Tělo podáš mi
a kalich Krve mystické mi nahneš.

Ta míza nebeská
proniká tělo mé a celou duši.
Ohnivě vidiny,
co za světem mi září, jenž se ruší,

jsou plody bohaté,
jež na svátostném tvojím žáru zrály,
a cítím, jeho žeh
jak lešení vše plané ve mně pálí,

by stavba vynikla.
A všechno, v co se vmiluji teď, z všedna
se mění v tajemné,
jak celý den by byla oběť jedna.

3. ZÁPAD.

(STARÝ DŘEVORYT.)

Den k západu se klonící je choré tělo,
jež v loži jako tonoucí se ztrácí znenáhla.
Jak bílý oblačný sloup u hlav stojí anděl,
jenž duši povede, by ráje dosáhla.

A v nohách jako strašidelné černé mračno
se šíří ďábel. S andělem bojuje o kořist.
Životu zapadajícímu nesu Slunce,
svátostné Tělo, pokrm poslední, jež bude jíst.

Večerem Slunce rozlilo se svatým mírem.
Obličej sladil se jak za bezvětrí jezera.
Ze stromu těla trouchnivého duše, víla,
s andělem vzlétá. Zuřic mizí černá příšera.

LUNA.

Oslavuj Pána Luno,
nejčistší Jeho zrcadlo.
Ó Luno, lesku nabývající,
když Slunce tvoje zapadlo
na hoře krvavé!

V tmě leží svět a není jemu dne,
svět v agonii; potápíš
jej v hojivou svou lázeň stříbrnou
a přitahuješ k sobě blíž,
jak dítě v objetí.

Ó běda! Zbledla jsi. A jak se chvíš!
Vyplakanýma očima
na zemi shlížíš jako smutná máť,
jež odsouzence objímá
posledním pohledem.

HVĚZDY.

Velebte Pána hvězdy vesmíru!
Vy, které vycházíte nejdříve,
dne odkvetlého první zlaté plody.
Vy zářné hračky, které z dětství dob
jste neporušené mi zůstaly.
Ohniví svědci dávno zhaslých nálad,
jichž popel horní větry rozvály.
Ó šťastná noci, kdy jste zářily
jak lampy při slavnostním osvětlení,
když čistá láska ke mně vcházela.
Žel, později jste svítily jak svíce
u rakve, v které mrtva ležela
nejsladší naděje má, zlomená
bolestí v nejkřehčím svém rozkvětu.
Kyticí žlutých květů jste mi teď;
bych zapomněl na trpký výdech země,
vdechuji vůni nekonečna z vás.

DĚŠŤ.

Nebeské deště, dobrořečte Pánu;
se země poskvrněné vzhůru zdvih'
vás, očištěné děti, oblék' v světlo
a nalodil do člunů blankytných.

Teď plní vaši přehoroucí tužbu:
zas na zemi se smíte vrátiti
a přinésti jí požehnání vláhy
a sněhu pápeřím ji přikryti

Však běda, ve výši-li ochladnete;
pak lednou pěstí zasáhnete zem,
svou matku, zpustošíte rodné nivy.
Váš vztek zní ještě v dáli hukotem.

Kdy šelestíte sladce v krásném květnu,
zem na ráj měníte a barevnou
klenete slavobránu, kterou s Pánem
andělé nevidění na zem jdou.

ROSA.

Vichřicí bolesti na zemi sražen
a úzkostmi raněn života strom
růžový balsám roní, by člověk v úděsných křečích
duše své přijal pokoje lék.

Jaký to zahradník ve svojím sadě se svíjí!
Poražen gigantskou prací, žalostně úpí.
Potem a krví svou zalévá pustou zahradu světa
a zázračnou rosou ji přetváří v ráj.

Odměna vysoká za velké dílo:
Královská koruna z trní, na hoře trůn
a na něm královské, nadlidské snění:
pod jedním žezlem mít nebe i zem.

Tak silný sen, že naň nestačí srdce,
musí se otevřít a roní vodu a krev;
sen všech snů, z něhož se šťastný spáč vzbouzí
zářný a nesmrtelný.

VĚTROVÉ.

Větrové oslavujte Pána.

Tajemní pastýři

v kvetoucím jaru přes daleká luka

ženete stáda tísnicích se vůní.

Na vodách zaháníte k břehům laškující
beránky s bílým rounem.

A nahoře, ve výši závratné

honíte jako krávy mlékem bohaté

oblaka ráno růžová, v poledne stříbrná,

navečer nachová a zlatá.

Však jako stáda pobodaná střečky

splašena v divém trysku prchají,

tak černá stáda mračen vaší vládě uniklá

a divě řvouce z rozvášněných tlam

stříkají sirnou pěnu.

Jak pastýři, když ze stébla neb z kůry

hotoví píšťaly,

s kouzelným uměním se chápete všech věcí

a měníte je v čárné nástroje.

Je varhanami každý dům.

Lesy jak basy hučí.

Na stromu na samotě stojícím a změněném

v zkroucené strašidelné housle

si přehráváte pustých polí tesknou píseň

v ponurém podzimu po celé hodiny.

Tajemní ducha sluhové,
jenž duše bičem bolesti a světla
žene na pastvu života,
a všechny jsou mu živé nástroje,
jež ladí k mystickému koncertu,
jenž nebude mít konce.

OHĚŇ A ŽÁR.

Mé dumy večerní jich hudba provází;
za šera v krbu bouřně improvizuje,
směje se, šeptá, zakvílí a jásá zas
a reje bláznivé na stěnách maluje
svou horkou krví.

A slyším zkazky jeho světa žhavého:
Sodoma hoří jako pýru hranice.
S posvátné hory svítí Hospodinův keř.
Plameny s nebe spadly proměňující
oltářní oběť.

Děšť jazyků zem o Letnicích zažehá;
srdce jím změkla jako rozžhavený kov,
proniklá láskou. Jazyky teď pluhy jsou,
hluboko nivy duší ořou ostřím slov
pro setbu Ducha.

Plam s nebe, který udržoval sta let kněz
pro svatou oběť. Pod popelem šedých dnů,
dej, Boží Duchu, ať mi uhlí nezhasne,
jež chytlo vanem Tvým; ať jiní jiskry snů
mých sní a dozní!

JINOVATKA, LED A MRÁZ.

Po těžkém díle země tvrdě spí.
I ve snu pokračuje ve své práci,
jen, přesycena, do něj nevzala
barev a vůní, neruší ho ptáci.

Milujíc květy, hvězdy, vysnila
bílé, jež pokrývají pustá pole.
Oblékla v listí bělostné a květ
stromy, jež ve větru se chvějí holé.

Je čisté její snění; změnila
ve tvrdý kámen bláto, bahno skryla
pod ledný křišťál. Z tajemného sna
na oknech bájně květy zůstavila.

Můj Bože, dej mi též: po pracích všech,
po pokušeních, po všem kalu žití
z Tvé vody mystické ať snění mé
roste a vznešenou se krásou třpytí!

NOC.

Noci, ty černý člune, který unášíš
v svět jiný duše snící
a zanecháváš zklamané na bílém břehu dne.
Na misce z ebenu ovoce řeřavící
snů podáváš mi, když jsem vším již přesycen.

Tak často nepřítel se oděl v sametné
tvé roucho, zlobu taje,
a otravuje srdce jedovatým vínem svým;
na těle jako na nástroji živém hraje
duchovou rukou melodii rozkoše.

Jak pod popelem žhoucí uhlí ukrýváš
veliké skutky Boží:
nemluvně v jeslích zaplašilo všecky stíny tvé.
Pán v tobě, zvítěziv nad smrtí, slavný ožil.
Srdci, jež miluje Ho, vždy jsi veliká.

DNOVÉ.

Dnové dobrořečte Pánu
a nejvíc dnešní, Benjamine Boží;
nad tebou modrá nebe záclona,
v obzoru mezích spočíváš jak v loži.

Bych našel krásu Otce v rysech tvých,
skloním se nad tebou jak nad dítětem;
budeme čekat s dechem ztajeným,
až Bůh tě navštíví na pouti světem.

V obzoru křivce těstem v míse jsi;
silný a živný chléb si z tebe zhnětu;
až nakrojí jej kdys má vzpomínka,
ucítím vůni dnešních tvojích květů.

SVĚTLO.

Ze slunečního oka zlatého se line.
Za každým jeho pohledem se plíží skrytě
nepřítel stín. Hled opojný a opojený,
bdělý i marnotratný. Světlo, zlaté dítě,

z růžové jitra kolébky jež zvolna vzrůstá
k zralosti polední. Hle, jeho žhavé kopí
zmenšilo stíny. Vítěz, rozhazuje mince,
až posléz poraženo tmou se v krvi topí.

Svým zlatem pomíjejícím, ty štědrý dárče,
maluješ duši mé tajemné světlo jiné,
jež bez přítěže stínů z trojjediné výhně
se proudem oslňujícím do duší line.

Ve svaté jeho záři duše má se koupá,
v ni, proměněna v krásnou Boží dceř, se noří,
a světlo milostné, by nezhylnula steskem,
jí z trosk světa tohoto svět nový tvoří.

TMY.

Po hrůzách války večer intensivně krvavý
v plod noci černý uzrává.

Jak po potopě zarůstají všechna bojiště,
však v duších nová bitva nastává.

Po skvoucích vidinách mých sahá drsný duší stín.

Zástupů černých záplava
vášnivým přílivem zalévá všechny vrcholy.
Kvěst květina, pták zpívat přestává.

Jé nebe vydrancováno. Jsou hvězdy strženy.

I světluška snu zhasíná.

Ďábelská smečka ze řetězu světla puštěná
orgie v chrámu Božím začíná.

V úzkostech kříže chytil jsem se. Jediný to strom,
jenž nezlomen se zelená.

Ve větvích jeho živých skryl se slavík mého snu.
Zní v spoustě jeho píseň vznešená.

Do živé prsti, která kvasí v noci příšerné,
zářící zrní rozsévá;

kde moře hrůzy bouří, snění mému již
se zlaté moře klasů rozlévá.

Mé duši v pekle noci svítat počíná.

Jako by znova stvořeny

z nicoty všechny duše ponenáhlu vstávaly
do světla přesazeny kořeny;

a jak by teprv nyní bolesti své cítily,
jež utržily v slepé tmě.
Vychází Slunce. Všecky rány zlatou náplastí,
slitovné, hojí tajemně.

BLESKY A MRAČNA.

Jak s vysoké hory, kde zlatě plá pokoj,
se na bouře dívám, jež prošly mou duší.
Z nich zlaté mi květiny vyrostly, svítící blesky,
písně, co dala jich kypící prst.

Ty plamenné květy, jež zasvitly z černého záhonu mračen,
dnes v ohnivou kytici vážu a na oltář Madonny kladu,
by tvář její milostná v nebeské záři mi vzplála
a srdce mé přitáhla líbezností.

Jak opona černá se duší mi sunula bolestí mračna,
až slzami oči mi přetekly. Vztažena vzhůru
tajemnou rukou mi otvírá do šira krajinu rajskou,
nedohledné nivy se třpytí, andělský sen.

ZEMĚ.

V tvém nitru, jako v srdci dítek tvých,
žhne oheň. Žalu prameny tam prýští.
Jak vzpomínky v své hrudi ukrýváš
kdys vřelé, nyní zchladlé kamení,
zlato, ten krásný plamen utuhlý
a zeleň v černé uhlí změněnou.
Jsou květy tvoje vonné modlitby
z tvé hrudi rostoucí a písňemi
svých lesů slavíš Pána zástupů.
Ve sladkém jaru, v černé jeseni
obrací něžně vítr listy stromů
jak stránky brevíře. Toť ryzí chvály,
k nimž duše druží chudý doprovod,
až náhle vzplane jiskrou mystickou
a všechny hlasy země přezpívá
vznešený její, nesmrtelný hlas.

HORY A PAHRBKOVÉ.

Hory a vrchy Pána velebte!
Hory, vy obrovité mohyly
nad miliony zhaslých životů,
jež gigantické ruce vztyčily.

Vždy radost vysoká a klidná z vás
mi vane. V mojí duši tyčí se
duchové hory, vaši dvojníci.
Bratrsky výšky pozdravují se.

A otevírá se mi tajemství,
proč na hoře Pán jako slunce vzplál,
pro naši radost trpěl na dřevě
a s hory v domov svůj se odebral.

Hory mé vlasti, jež ji vroubíte,
jak modrý věnec hlavu obtáčí
nevěsty krásné, kterou touha má
ku svatbě s Pánem bíle obláčí.

Líbezná vrchy kraje rodného,
jak archa na vás toužím zastavit
se žitím zmítán. Štasten šeptám si,
když po vás jdu: je dobře mi zde být.

ROSTLINY.

ŠEST ROSTLIN NA STŘEDOVĚKÉM KALICHU.

I. VINNÁ RÉVA.

Z panenské vzrostla půdy;
ke dřevu kříže připoutána,
hřeby a kopím prořezána
uzrála v hrozen rudý.

Sen lásky splňuje se:
v síň nebes vína vzácný rubín,
proměněný ze země hlubin,
již Králi Číšník nese.

Plamenem toho Vína
jsou opojeni vyvolení;
však i na bratry ve vězení
se Číšník rozpomíná.

Již vězni sladkost okoušejí,
jež v Božském nápoji se skrývá,
a silou, kterou do nich vlívá,
pouta i mříže rozbíjejí.

2. BODLÁK.

Na zemi Tvůrcem kleté
a zpustlé docela
Bodláku rudá růže
se z ostnů zaskvěla.

Z té skvoucí růže rosy
krůpěje padají
a starou kletbu země
zázračně smývají.

Děšť požehnaný zemi
jak ráji vzkvésti dal
a ponížený žebrák
se králem světa stal.

Až růže tvá v den soudu
se zjeví v oblacích,
pro nach své krve, Kriste.
nás ušetř ostnů svých!

3. DUB.

Na oslátku Syn Davidův
poslušný v boj se ubíral,
na dubu uváz' ostnitým
a opuštěný umíral.

Tři kopí srdce protkla mu:
to první zrada ostřila,
to druhé uchystala zášť,
po třetím krev se vylila.

Nad Tělem Syna králova
mohyly vzrostly z kamení,
nad jejich střechou velebnou
vyniká kříže znamení

jak v pláni strom, jenž nad zdrojem
vysoko korunu svou vzpjal,
by žíznivého poutníka
k studánce čisté přilákal.

4. KARAFIÁT.

Země si vzpomíná na svatou krev,
jež kdysi s čela Páně přšela
a ze svatých ran, když na kříži pněl,
a kterou hynouc žízní vpíjela.

Vzpomínky její — rudé kvítky jsou,
jež v létě rosí svojí krví luh;
hle, drobné slzy na květech se skví,
zem jimi splácí svojích díků dluh.

Kol kříže jdeš. Hle, ruka dítěte
z těch rudých květů věnec uvila
a hlavu Páně trním zarostlou
slzami s očí země zkropila.

Na skrání Páně kvítí uvadlo
a vybledlé je s kříže viset zříš,
tvých díků obraz, tvrdý člověče,
jenž Boží muka chladně pomíjíš.

5. PĚTILISTÁ RŮŽE.

Umělec Božský ji tvořil
nadlidským úsilím lásky a muk;
vystřídal nástroje,
až našel ty pravé: hřeby a kopí
a zhotovil nádhernou růži
o pěti krvavých listech.
Tu první velekněžskou růži
Královna bolestná dostává darem;
na klíně jí září a voní,
horkými slzami rosí ji
plačící královská Matka.
V kamennou schránku ji ukládá
a vzácná ta růže se třetí den
změnila v zlatou.
Královna svolává všechny své děti
jak včely na zlatý ten květ,
by z něho pily nektar,
jenž smutnou zemi jim promění v ráj.

6. JAHODNÍK.

Pod křížem z Božího Těla jak z kalicha
jahody sladké se rozsypaly;
andělé slétli se, aby je
sesbírali.

Třetí den zářící kalich je naplněn,
do vrchu plody, hle, růmění se;
všem srdcím, jež žízň ve světě,
nabízí se.

Když srdce požívá jahod těch, cítí se
v světě jak sirotek opuštěno
a v náruč Otcovu přitaženo:
v sladkosti jahod těch nebe je
rozpuštěno.

STUDÁNKY.

Studánky dobrořečte Pánu.
V zelených řasách oči země
jste skryté. U každé z vás sedí
znavený Pán a mluví ke mně.

Jste tajemné, že bezedné jste.
Azurná nebes voda strhla
dno vaše. Utvořila nové,
blankytné, k němuž v hloub se vrhla

hlavami dolů dlouhých travin
řada a útlé pruty lísek,
vylovit zlatý dukát slunce
a za noci hvězd zlatý písek.

Přilétá lupič, oblak černý
a zlato tmavou rukou schvátí
do svého pláště. V rychlém letu
prchaje kořist náhle ztratil.

S cizími vlastní skvosty ztrácí;
prut zlata zlomený mu spadá
v hlubinu. Slyš, jak oblak hřímá,
slzami vzteku skrápí lada.

MOŘE A ŘEKY.

Moře a řeky Pána oslavujte!
Moře jej veleb, které obléváš
jak roucho vlnící se oba světy,
bratry, již k sobě ruce vztahují
a které jednou celé přikryješ
jak modrý prapor padlé hrdiny.
Velebte Pána řeky, stříbrné
stuhy, jež z moře roucha skvělého
vlajete, se souší je pojíce.
Má řeko rodná, zlatonosná kdys,
mně jiné zlato vždycky nesoucí!
Podobna stromu stále zelenému
duše má nad tebou se naklání
a jako v knize plné obrázků
si v tobě čítá drahé vzpomínky.

RYBY.

Vidím kraj, nádherné roucho,
v kterém se skvějí stříbrná oka;
skvělý ráj vodní, jež svlažuje celý
a v kytku svazuje Zlatá stoka.

Jako keř růží se město
nad tichou hladí rybníka sklání.
Žhavý je letní den. Nad sebou slyším
obrovských dubů šepotání.

V zrcadle vodním se chvějí
koruny, živí pění v nich ptáci;
co s větve na větev slétají, ryby,
ptáci vod, v listí se dole ztrácí.

A jako ve stínech dubů,
v duši mé dva se stýkají světy;
ze tmavé hlubiny vidiny těžké
strhují vyššího snění vzlety.

Nerovné zápasy na dně!
Jasně však vrchol duše mé svítí;
do hloubky noří své větve jak rybář,
aby nic neušlo její síti.

Třeboň.

PTÁCI.

Miluji skřivana, nejopojenějšího pěvce.
Jak mohl tolik zanícení vyssát
z hnědého prsu země?
Jak jsem mu vděčen, tomu zpívajícímu klíči,
jenž nebes nesmírnost mi otvírá
a slastí umlčen do brázdy zapadá,
jak s nebe obilí by anděl zasel jej.
Však také stesk mi z duše vyloudil:
s bolestí vidím v něm sebe,
jenž prudkým letem do výše se vznáším
a po nejvyšším vzletu padám ve prach země
jak s větve vysoké plod červivý.
A miluji zpěv kukačky,
jásavě teskný jako moje duše,
v něm vlhké jaro směje se a lká.
A miluji nesmírné tábory ptáků,
když chystají se na jih odletět;
celé dny létají po milovaných tratích
a nemohou a nemohou se rozloučit
a posléz jako karavany letící
jeseně zlaté kouzlo odnášejí na jih
a za ně přinášejí výměnou
nejsladší něhu jara.

ZVÍŘATA VŠECKA.

Zvířata všicka dobrořečte Pánu,
žebříku živé příčele,
po kterém v mlze stoupá obraz Boží,
až v lidech zablýskne jak slunce k ránu
a v Serafinů záři přeskvělé
vrcholí.

Nic tesknějšího tvorstvo nemá
nad vaše oči zlaté, zelené a sametné,
kterými svítá jako oknem zastřeným
po slávě synů Božích touha nemá.
Ó krásné oči, v jejichž zrcadle
nevinném shlíželo se v jeslích Boží Dítě!
Ó šťastné zvíře, které Pána nosilo
dřív než my kněží!

Jdu lesem v letním ránu.
Na stromech, křích i květech kouzlo ráje leží.
Hle, rohaté na stráni kamení
mým krokem oživlo; to přehá v dál
srn krásná rodina jak ze sna vidina.
Jak líbezná as byla v Božím ráji!

SYNOVÉ LIDŠTÍ.

Jak řeka skalami a pouští,
klikatě jimi slávy Boží protéká
bohatý veletok. Mé srdce
obráží velikost i bídu člověka.

Svůj ráj jsem měl, své krásné dětství;
tak jako kousky rozbitého zrcadla
je shledávám i zlatou hřivnu
vyššího dětství, která v kalu zapadla.

Do vína světla popel stínů
se mísí mí; i v jasu chvilích nejčistších
usedl na dně. Nejvyšší mé
vrcholy zlatem rozkvetlé pokrývá sních.

Však do všech temnot svítí záře
snu ohnivého; všecku hanbu příkrývá,
k života velikému svátku
mne jako v bělostnou kasuli odívá.

Všecky mé žízně tiší nápoj,
ježž ruka duchová mi ke rtům podává.
Jsem bez přístřeší, však má naděj'
mystický Jerusalema za byt dostává.

ISRAEL.

Israel dobrořeč Pánu
velikou dějin svých básní.
Ohnivým sloupem veden
v zázracích Božích se topíš.
Lásky i hněvu moře
valilo přes tebe vlny;
odtekly; zčernalý kámen,
znamenán Boží kletbou,
uprostřed národů trčíš.
Páně soud na tebe čeká,
až změkneš jako chleba
a se srdce ti sejmou
andělé přirostlý závoj;
poslední do lázně krve
Boha, jež z bodl jsi, vstoupíš.

KNĚŽÍ.

Kněží, dobrořečte Pánu!
Ve vašich rukách chléb a šťáva rév
uzrává v Páně Tělo, živou Krev.

Pán rozšířil vám ruce v nadlidské;
v nich zrá i jeho tělo mystické.

Vyslání stádo duší pasete,
v koupeli Krve Boží koupete

a jako množství ve zvěř zakleté
v anděly Boží proměňujete.

Zem celá stavení je hořící
vášněmi, odkud umdlévající

v bezpečí nebes duše nosíte,
ač sami hoříte.

SLUŽEBNÍCI BOŽÍ.

Ke službě Boží zlaté zvony
hvězd ve všech nocích vyzvánějí.
V krvavé roucho všecka srdce
se k veliké mši oblécejí.

Jak hostie a zlaté víno
se dílo ve všech rukou chvěje;
všecky je v liturgickém gestu
zvedají; Duch nad nimi věje

a všecko divem prožehuje.
Ve vyšším jasu věci tonou.
Kámen se v zlato proměňuje

a nepřítel se v bratra mění.
Zeslály hlasy v žalmů pění.
Svět celý změkkl v skývu vonnou.

SVĚTCI.

Světci, dobrořečte Pánu,
vy živý Boží chráme!
Maria, neposkvrněná bráno;
dvanácte základních kamenů,
apoštolové;
krvaví svědkové bez počtu,
mučeníci;
vznešení stavitelé mostů, vedoucích v eden,
vyznavači biskupové;
hrdinové, nesoucí břímě dne i horka,
vyznavači;
lilie čisté a ve své křehkosti silné,
panny:
zvelebujte odvěkého Otce,
jednorozeného Syna,
Ducha, život a lásku,
na věky věkův!

SVÁTOSTI.

KŘEST.

Posvátná roucha oblék' jsem
a ztrácím se v nich docela,
co Kristus vyrost' pod nimi;
slova má jak sen zmizela
před jitem jeho slov;
má gesta pohlcena jsou
jak řekou potok mohutností jeho gest.

Znamenám křížem tělo nemluvnátka;
a v duši jeho zatím ruka tajemná
vyrývá velikého kříže brázdy hluboké,
jež přijmou zrní slova Božího.

Nad křtěncem ruce vztáhl jsem
a uvnitř divotvorná dlaň
mateřská, uzdrávující, se sklání
zahojit ránu zděděnou.

Krůpěje vody ze křestního zdroje
na hlavu děcka skanuly;
a v jeho duši jako z puštěného splavu
se řítí očistný a život dávající vodopád
a kouzlí tam ráj rozkoše,
kde dříve byla poušť.

A vonný olej obě strany těla
když navoněl a skanul na hlavu,
dítěte duši přival vůně naplnil
kvetoucí Boží zahrady,
sladší než líbezný je dech
všech lučin z jara, co jej vánek roznáší
jak družba ženichovy kytice.

Bílým jsem rouchem přioděl
křtěncovo tělo, nyní zcela svaté;
však duši jeho bělejší šat přikrývá
z nečistší Beránkovy vlny
a trojím vzácným drahokamem září.

Rozžatá svíce končí obřad velebný,
svíce, jež stín je velikého požáru,
jenž v duši pokřtěného plane,
a vypaluje v ní ohnivě znamení,
po kterém Otec poznává své děti.

BIŘMOVÁNÍ.

Velekněz ruce své nad biřmovanci vztáh'
V tu chvíli jiné Ruce jako živá kůra
objaly ruce biskupa;
a z Rukou těch jak z větví úrodných
zachytly duše oliv těžké plody,
sedmero darů Ducha:
dar moudrosti a rozumu,
rady a síly,
umění, pobožnosti
a bázně Boží svaté ovoce.

Znamení kříže na čelích se svítí,
do niter proniká
a jako v stromy v duše vrývá Duch
své lásky znamení, jež nikdy nezaroste.
Nadejdou léta zápasu
a tisíceré jízvy pokryjí
duše, jež omilostněny jsou dnes;
však svaté znamení,
jímž poznamenal vojíny své Pán,
ty jízvy posvětlí
a budou zářit při vítězném vjezdu
v dobytý Jerusalemský nebeský
jak zlaté řády hrdinů.

SVÁTOST OLTÁŘNÍ.

Žel, všecko tělo bylo mrtvým rouchem
bez podoby a bez krásy
a plné vrásek,
když opustil je život, jenž je vyplňoval,
Božího dětství krása;
však Milosrdenství již tělem stává se,
do toho roucha vstupuje
a život plní všecky záhyby;
k spojení věčnému
do lidstva jak do šatu Boží Tělo vrůstá
a je svou skvělostí a krásou prozařuje.
Ó radosti!
Jsme všichni živým rouchem oltářním,
na kterém Boží Tělo spočívá,
ten živý, láskou vykvašený chléb.

A všecko tělo bylo vyschlým jezerem,
bohatství vody živé z něho vyteklo,
teď hloubí se jak pustý, prázdný kalich;
jen bahno, kamení a tlící mrtvoly
je vyplňují.
Však přišlo jaro toužené:
Z neposkvrněné studánky potůček vyrůstá,
roste a sílí,
až s kříže koryta se proudem vylévá
Krev Boží, plní všecko lidstvo,
to prázdné jezero až po okraj
a nikdy neopadne hladina
těch rubínů.

Ó rozkoši!
Jsme všichni živým obrovitým kalichem,
ve kterém Božího se Vína živého
tekuté zlato pění.

SVÁTOST POKÁNÍ.

Pán posílá mne, abych odvázal
oslátko uvázané na řetěz.
Samo si ukovalo železný
ten věnec z neřestí jak ze článků,
jež spojily se, aby ovily
je k zadušení jako chladný had.
Když rozvazuji, tříštím kladivem
svatého kříže řetěz potupný
a zasáh' jsem i ruce duchové
jak uhel černé, peklem ožehlé,
jež ostrý řetěz utahovaly
a přinutil je pustit kořist svou.
Uvázané na měkkém provaze
(hebce jej spředly ruce mateřské)
teď k Mistru svému vedu oslátko;
je radostí a bázní rozchvělé
v nového člověka šat oblékám;
Pán sedá na ně — jaká proměna!
Pod svatým břemenem, hle, zmizelo
zvíře a slyšíš lidský šťastný vzlyk,
ježž přehlušilo duchů nebeských,
z kající duše rozradovaných,
jásavé hosanna.

POSLEDNÍ POMAZÁNÍ.

Nebeský přijímají lék
smyslové umírajícího.
Svatého oleje kříž
zamřížil oči mdlé:
kvetoucí svět se v podzim změnil jim,
a zraky posvěcené svátostí
již vidí zlatá poupata nového jara,
jímž budou syceny.

Jak zlatých náušnic skvost
po kříži dostávají uši,
by ohluchly pro světa vřavu:
již slyší z dálky, svatou masť zbystřené,
zpěv nebeského ptáka Foenixe,
jenž láskou hořel na hranici kříže
a v nebe vzlét' a láká písní svou
kající krůpěje a čisté touhy z duše.

Čich napojen je svatým lékařstvím
a v jeho síle odvrací se s hnusem od světa,
jak od chleba, jež plíseň prorůstá
a vůni plodů ze života stromu
jen vnímá opojen.

Jak zlatá pečeť svatý olej zavírá
ústa pro hořkou stravu země;
rty pro svět umlkly
jak zvony na Zelený čtvrtek;
až jednou o radostném vzkříšení

pro věčný chvalozpěv se otevrou
a budou chutnat hojnost domu Božího.

Hojivá lázeň koupá obě dlaně
a pro čistou je práci umývá,
jíž budou zaměstnány v dílně Otcově.
Naposled nohy svátostný lék omývá,
by zjemněly pro chůzi duchovou
na nebeského města ulicích,
jež kryje zlato průhledné jak sklo.

Smysly, dřív děti nevěrné,
teď k duši, matce své, se tulí,
která je opustiti má
a naslouchají slovům jejím posledním
o teskné rozluce a krásném shledání.

SVĚCENÍ KNĚŽSTVA.

Na zemi ležím jako kořen.
Teď zarážejí svatý kříž
a k němu jako stromek poutají
můj nový život svatým olejem
světitelovy ruce.
Jak mladý oř dostávám postroje,
jež s duší mojí srůstají.
Přijímám oheň Ducha,
jenž vtisk' mi v duši svého znamení
plamennou pečeť
a zapřáh' mne do ohnivého vozu,
bych vzplana v duše rozvážel
světlo a oheň.

STAV MANŽELSKÝ.

Velikou svátostí
dvě těla v jedno srůstají,
v tajemné spojení
dvě duše láskou splývají.

Dvojice životů
se v jediný proud zlata pojí
a Kristus vložil v živoucí
ten prsten rubín lásky svojí.

Hle, dvojí na skráních
zelený věnec vidíš kvést:
ve chvíli blaha nejsladší
v obětní vínek změněn jest.

OKRUH MARIÁNSKÝ.

MARIA.

Je tvář její obličej dítěte,
živá pokladnice nebeské krásy.
Její oči zraky Eviny, jež viděly ráj
a ještě, kam hlédnou, jej tvoří.
Srdce její ovoce jest, chválou Boží voní.
Nejčistší její krev není její,
všecka živí rostoucí Slovo,
až uzraje a padne nám do klína,
hladovým, žíznivým, nemocným dětem.
Nejsladší štěstí spojí se závratným žalem
ta dokonalá matka.
Jak tichý záblesk slunečního světla
vytrysklý z mraků běží po polích,
dušemi věky půjde.

NEPOSKVRNĚNÁ.

Čarovná kytice roste mi z dětského ráje:
svítící zámek a vysoká svatyně bílá.
Veliké stromy ji tichým svým šuměním plní.
Je růžové jitro, les voní.

Čarovná lilie kvete mi z dětského ráje:
v blankytném plášti nad oltářem úsměvná Panna;
tělo, vosk tající v plápolu nejčistší duše,
nad plavými vlasy hvězd zlato.

Nejsladší štěstí mi uzrálo z dětského ráje.
Ze zářných rukou té Panny jak přijal bych krásu
rozlitou na rodných nivách a na zlatých lesích
a na tajích druhého světa.

Vráž.

NAROZENÍ.

Prst vybranou jak zahradník si chystá
pro vzácnou květinu,
let tisíce Pán připravoval zemi
pro tuto hodinu.

Ze země vířícího květináče
rodí se ryzí květ,
jak zachráněn ze ztraceného ráje
do světa, jenž byl klet.

Napadá rosa nebeská do jeho
koruny svítící
a bude bohatou a nevyčerpatelnou
žíznivým studnicí.

JMÉNO.

Maria, jméno Tvé je olej vylitý.
Svět vůně z něho rozvíjí se ukrytý.
Ohnivý květ, jenž v srdci kvet' mi, vybledá
a duše má do ráje nahlédá.

Tvé jméno, heslo zázračné, mi otvírá
poklady nebes. V kámen mění upíra.
A duše, které zaklety jsou v kamení,
v živoucí obraz Boží promění.

Tvé jméno sladké divotvorným klíčem jest.
Dětství mi otvírá, jehož se netkla lest;
a z něho, jako motýl z kukly vylétá,
svatého dětství krása rozkvétá.

ZVĚSTOVÁNÍ.

Vznešený nebeský posel dohonil zemi
na jejím šíleném lovu vesmírem.
Konečně skončí staletá její
honba za mírem.

On, který ohnivým mečem střežil vchod ráje,
přináší k němu živoucí klíč.
Poselství poklad přijala Panna,
jíž se netkl chtíč.

Svatého souboje anděl svědkem se stává:
Boží a lidská vůle se utkává.
Nikdy se tolik nechtělo na jedné duši.
Panna se poddává

a jejím slovem vše tělo přijímá Boha.
Odešel anděl. Jak plodné ticho jest!
Maria cítila oblevu světa a v sobě
nové jaro vzkvést.

NAVŠTÍVENÍ.

Zástupy kolem oltáře se vlní
a jejich příliv unáší mne k břehu
tajemství vznešeného. V oheň Ducha
panenské duše vnořenou zřím něhu

jak lilie, jež svítí v plném slunci;
hle, skvoucí poupě nasadila právě,
jež přezářilo matku. Vidím růži
odkvétající, Alžbětu, též v slávě

hořeti Ducha. Poupě v jejím lůně
záplavou jasu opojeno plesá.
Němý již sotva zdrží Boží slovo.
A jako sladkým vánkem větve lesa,

vznešenou chválou rety matek šumí. —
Zas k poutníkům se duše moje vrací.
Zpívají: Jak by jiskra přeskočila
do jejich duší, unavených prací,

zdá se mi: chorál jejich ohněm šlehá
a množství jedním vínem opojené
hlaholí slova z duše Panny vzlétlá:
ponížil mocné, zvýšil ponížené.

VÁNOCE.

Dočkala se a dívala se
v Dítěte tvář jak do zrcadla:
její má rysy, však je tam víc.
A v žasu na kolena padla.

Tahy své spatřila přezářeny
v Dítěte lících Boží mocí.
Ta krása předstihla její sny.
I cítila: toť noc všech nocí.

Vráskami Josefa tekou slzy.
I ona pro pláč nevidí Děcko.
Jas v očích zvířat věští jí teď,
že plesá s ní stvoření všecko.

OČIŠŤOVÁNÍ.

Zřela, jak v ruce kněze hoří Světlo
světa a světlo její.

Hle, v jeho záři Simeon a Anna
se mládím novým skvějí.

A Josefova tvář se ztrácí v jasu
Otcovství tajemného.

Jak ve snu vidí Dítě v loktech starce
mizeti velebného.

Dozněla věštba. Do hlubiny ticha
Nemluvně náhle vzlyká.

Hrdličky sladce zavolaly. Matce
meč hořký v srdce vniká.

BOLESTNÁ.

Hroužila jako žena Lotova,
však poslušná, své srdce i svůj zrak
do hořícího Města Božího,
hořelo láskou, až je pokryl mrak.

Bolestí tělo zkamenělo jí:
toť živá skála, která dala nám
úhelný kámen, pevně vsazený
v nesmírný vykoupených duší chrám.

V bytosti její skále nejčistší
jak žíla zlata uchována jest
veliká víra v oněch děsných dnech,
kdy vítězila satanova lest.

Přijala všecka muka Synova;
z dusila jejich trním plápoly
opojné lásky, aby nesžehla
ji dříve, nežli nebe dovolí.

NANEBEVZATÁ.

(BRANDL, VYSOKÉ MÝTO.)

Bouř učeníků dole
o poklad oloupených;
tak za jitra se lidmi hemží dům,
jež v noci vykradli.

Nahoře andělů rej;
tak děti jásají, když navrací se jim
po dlouhé pouti matka.

Uprostřed královna ze spousty rouch
roste jak z bohatého listí silný kmen;
daleko duši její učeníků druž,
nadarmo šumná pěna andělů
jí u nohou si hraje.

Do výše míří celá její bytost
blíž, blíže nejdražšímu pokladu
a ze rtů rozvitého květu dýše:
Synáčku!

MARIA U NÁS.

Maria, u nás nevznášíš
ve vítězném jasu skráně;
u nás jsi Matka Bolestná
pod prázdným křížem Páně.

Jsi pošlapána jako květ
pod kopyty divé zvěře.
Jak v Betlemě když klepalas,
zavřeli všichni dveře.

Kol chrámů tvých jak majáků
se rozlévá luzy vření.
Ó smutná Paní národa,
kdo těšil by tě, není!

RŮŽENEC.

1.

V požárech večer zahorel.
Oblaka chytla od ohně
a hoří jako korouhev,
když na ni sletí jiskra z pochodně.

Uhasl požár. Oblaků
ožehlé třásně visí tmou.
Na všechny věci sype noc
zlehounka popel rukou studenou.

Na srdce moje dvojitý
se nyní sype popelec
a duše moje volá zpět
radost jak ulétlého ptáka v klec.

Úrodná zrnka růžence,
z nichž nová radost vypučí,
mám v rukou jako rozsevač.
Tmy šachtou padám v Boží náručí.

Radostnou zvěstí anděla
velebně Panna zapěla.
Nad krásným Božím děťátkem
zazněla míru píseň veselá.

Slyš cukrování hrdliček.
Viz Boží Dítě zářící
na zvadlých rukách starce. Máť
bez chlapce plačíc bloudí ulicí.

S ní hledám zlatý poklad svůj,
však nevidím ho slzami;
už vedle stojí velebný,
růžence přiváben byl perlami.

2.

Syn člověka se v strašném lisu ocit'
Děsy a úzkosti všech agoní
a zrůdy ďábelských a lidských vůlí
jej stiskly, až se proudy krve s potem lijí.

Jest bičován. A dūtky šlehající
se ve svištící hady proměňují,
pekelnou zlobou posedlé, jež tělo,
bělostný prapor, na všech místech prokusují.

Zahradu Hospodina vyvolenou
nečisté ruce trním ohradily.
Prut divotvorný, třtina v rukou Pána
zjevuje, kde se živé vody vyronily.

Na ramenou Pán královský trůn nese.
Již used' na něm. Starý Zákon boří
svou trůnní řečí oběti a lásky.
Zem chvěje se a slunce tváře do tmy noří.

Je tělo Ježíšovo pohár živý,
jenž touží býti vyprázdněn až do dna
pro naše zdraví. Bolestná, pros, Máti,
ať Vína vzácného je duše moje hodna!

3.

Pán do podsvětí vstoup' jak světla paprsek.
Příšery pekla spoutal Božskou mocí.
Tajemně proměněn, své síly nadbytkem
otřásl zemí. K slávě prošel nocí.

Jej Otcův klín jak trosečníka přijímá.
Jak ruce zářící se vzpíná brána
nebes mu naproti. Ve kruhu svatých plá
jak ve šperku paterá jeho rána.

Na pokyn jeho Holubice odlétá
na zemi jako na hnízdo a všecky
obsedla duše božským žárem. Země v ráj
se mění, lidé Božími jsou děcky.

Skvost nejryzejší, jež na zemi zanechal,
růži, z níž vzrostl kvítkem, béře k sobě.
Nebesa novou vůní naplnila se
Panny, jež zem již navoněla v hrobě.

Hvězdnatým vínkem Ježíš obtočil jí skrář,
jež skláněla se kdysi muky tíží.
Panenská Matka rajské říši kraluje,
jež v její čistotě se šťastna shlíží.

SVATÝ TÝDEN.

NEDĚLE.

Pohledu Hospodinova zář na neděli svítí,
plného zralé lásky. Dílo dobré jest.
Slavnostní kouzlo dýše z nebe, polí, vod a lesů,
míru a ticha plnost, že ji sotva možno snést.

Hle, z hrobu Vzkříšeného plným proudem na vrch prýští
mír nesmrtnosti po práci krvavé.
Hlaholí šírem všechny zvony: vstalť jest této chvíle.
Vítězná víra přelévá v kraj vlny jásavé.

Dští na svět Ducha oživujícího sladká vláha;
milostná jeho rosa tkví i na věcích,
jsou prosyceny pokojem; a pole, zdá se, jiskří
hněvem, když hříšné železo se dotkne jeho lích.

PONDĚLÍ.

ANDĚLÉ.

Vidím je, nesmírný, čarovný luh,
jehož květy se jako ohňostroj mění
a chvějí se láskou a ohýbají se klaněním,
na úpatí hory Boží světlem se pění.

Výše a výše vzácnější svítí duchové
až k tajemné oslnivé sněžné čáře;
jako nad veleměsta ulicemi mlžná věž,
Boží se zvedá bytost z jejich záře.

Kol duše mé se kmitají jako světlušky
duchové bdící, jako svítílno stráží;
když vytržen sním, jsou zaměstnání nejvíce
a nápor temností síla jejich světla sráží.

ÚTERÝ.

APOŠTOLOVÉ.

Jsem začleněn do jejich řetězu,
jímž zatáhli svět v sladké zajetí;
nezrušitelným charakterem jsem
na jejich díle vázán stavěti.

Od Krista jimi milodarů proud
teče až ke mně stejnou svěžestí,
svítící řeka, duše zalívá
 pryč odnášejíc všechny neřesti.

Jich osud bude i mým osudem:
hlásati slovo, světiti a pást,
nevděčným plný podávati plást,
jít za scestnými, život za ně klást.

STŘEDA.

ÚZKOST JOSEFOVA.

Úzkost jak upír ssajíc zmocnila se spravedlivce;
a kdyby nebe zčernalo a slunce vyhaslo,
všem skvělost vzata liljím, nechána jen svaté dívce,
bylo by jeho srdce milující nežaslo.

Ó divá bolesti! Tu, jíž se netkl v svaté bázni,
má propustit, to světlo, jež jest jeho životem,
ten čistý zdroj, kde duše jeho koupá se jak v lázni,
srdce, tep jehož splývá s jeho srdce tepotem?

Kdo na dno hoře došel až, čas nemůže ho zhojit,
lék prázdný duši vyhořelou; uleví jen sen.
Josefa přichází v snách zářící tmou posel zkojit,
noc nejtemnější promění mu v nejskvělejší sen.

Panna jak hvězda zas mu září v radostných slz dešti.
Všech duší skvělost převyšujíc slunce stáhla v klín.
Stane se skutkem div, jež andělova ústa věští:
z ní vzejde zahrnutí tmu světlo, jemuž chybí stín.

ZELENÝ ČTVRTEK.

Den posvěcený svatou Večeří,
hodina zrady nežli udeří.
Ó večere, jenž naplněn jsi divy!
Pelikán tělem, krví děti živí.

Toť večer, po němž Slovo toužilo,
by svoji lásku cele vyžilo,
než bude v děsné agonii chvít se
a krvavý pot smočí jeho líce.

Otcovské srdce dalo vše, co má.
Již neubývá pastva tajemná.
Do soudu láska chleby lámat bude
a kalich budou plnit vlny rudé.

VELIKÝ PÁTEK.

Pánu se oči obračejí v sloup;
vše viděly již, slávu nebeskou,
veškeru země radost, všechen žal,
dobroty zlato, zlobu ďábelskou.

Již zacházejí modré oblohy,
navždycky; jenom proměněné zas
je, Matko, uzříš, zatím srdce Tvé
kamení, vrchu žalu dosáhlas.

Nevidíš tělo, plátno zsinale
na hrozném stavu kříže napjaté,
ni krve dopadání pomalé.

Jen jak se oči točí, sleduješ,
kol osy smrti. Děsný pohyb již
se dostavil. Teď srdcem i Ty mřeš.

SOBOTA.

MARIA.

Zdá se mi, jako by vsi, kamenná procesí,
se hrnuly k jejímu dnes chrámu blíž.
Blankyt jak slavnostní prapor vlaje nad lesy.
Poutníče, nejsi svůj a sníš.

Celá jsi krásná, ó Maria, lilie niv;
panenství zlato a stříbro mateřství
v tobě jen slily se v jediné čistoty div,
jenž na temné se zemi skví.

V mystickou sobotu ústa slunce plamenná
tvé prádlo bílí svými pocely;
umyté ve zřídle, ve kterém krev se červená,
duše, jež hříchem ztemněly.

SVATÝ ROK.

ZJEVENÍ PÁNĚ.

Tajemství hvězdy:

Udice zlatá, mágy zlovila.

Ohnivý květ, jenž vzrostl nad pokladem.

Svět obrovský, se v malé světlo stěsnala,
jak nesmírný Bůh do maličkých jeslí.

Tajemství zlata:

Kov, jenž se nemění, Bůh přijal nezměnitelný.

Zlato Mu dáno a přec bude chud.

Zlato, jež požehnáním jest i kletbou,
přijal ten, který bude milován i klet.

Jak zlatá ruda drcen bude Pán

a plaven vlnami všech soužení,

než bude zlatem, co svět vykoupí.

Tajemství kadidla:

Již v lůně matky své a v celém žití

je skvoucím uhlem božství stravováno

Ježíše svaté člověčenství provoňující svět.

Na těle jeho mystickém jak na stromu,

jež zraňováno s Ním,

bolestí řinou hořké krůpěje

a rozežhaveny Jím Církvi vůni sdílejí,

podle níž poznává ji, svoji nevěstu.

Tajemství myrrhy:
Pán, miláček náš, myrrhy kytičkou,
na dřevu kříže upevněnou hřeby,
bílým a červeným je květem kvetoucí.
Na prsou duše milující spočívá,
a čím ji milá k srdci tiskne pevněji,
tím voní sladčeji.

MUDRCI OD VÝCHODU.

Se svítlnou vysoko drženou až ve hvězdách
vznešení přišli ceremoniáři
vyzdobit chrám a odít Velekněze tři.
Tak časně přišli, ještě kněz
na úzkém loži spočívá.
Ó, ještě je čas, než vstoupí k oltáři
a vztáhne ruce, aby obětoval.
Hle, nesou zlato na ozdobu jeho mitry,
však Velekněz je vzal
na dlouhou misi svou do Egypta
a skvoucí mitru nahradilo trní.
Kadidlo vzácné obětují:
uschovej je, ty čistá Luno,
jež skláníš se nad lůžkem Velekněze;
až budeš bledá stát u jeho oltáře,
rudé kapky se stromu kříže
vytrysklé k vůni líbezná
v bolestné vzpomínce ti vyvolají tuto scénu,
provoněný první chrám Boží.
A myrrhu přinesli k slavnému requiem
od věků Pomazaného.
Dobrý zajisté skutek učinili
a Velekněz jim zjevil slávu svou
a dostali poklad, jenž nevešel se v jejich pokladnice
a na celý Východ přetekl.

OČIŠŤOVÁNÍ.

Teď si Jej vykoupila, teď konečně jest její.
K chudobě přiznala se obětující hrdličky,
k pravému svému šlechtictví. Slova starce znějí:
meč místo radosti, kříž střídá ješličky.

Jaké as pracovalo mlčení v její duši
po náhlém ztroskotání nejlíbeznějšího snu!
Tak oheň tiše pracuje, aniž v domě tuší,
až náhle vyšlehne tvrz rudých plamenů.

Však v tenkých stěnách radosti, ale ocelově
pevných se stlumil všecek žal a bohatstvím se stal,
proměněn v živé zlato. Při každém děcka slově
slast nitro pronikla, i žal se rozdoutnal.

Neb co by byla radost bez prudké žalu vůně?
Jak velká duše unésti by mohla opojné
nade vše veselí, jež by rostlo v jejím lůně?
Bůh unese jen bohatství tak přehojné.

Neměl tak teskné chuti žal u nikoho, ryzí
radosti nekvetla tak nikdy z trní lilie.
Žeň očiště i nebe za živa Panna sklízí —
až z krve pod křížem se plně rozvíje.

Samotná radost v srdci, jež silno je teď dosti
ji unést pokorně; teď teprv navždy stane se
oporou šťastných srdcí i lékem pro žalosti,
Paní, jež dvojí říše žezlo ponese.

SIMEON.

Čněl jako věkovitý dub,
velikou touhou omlazován.
Ruce jak větve mohutné
rozpínal mlčky dlouhá léta,
až v živé hnízdo zjemněly,
v němž spočinout měl Božský Orel,
jenž k nebi vznese svoji mlád.
Již nadešla ta velká chvíle,
v níž jeho život vyústil:
mladistvá Spása jako jitřní
slunce mu světlem plní klín,
a rajskou slastí jeho srdce
je v dětské znovuzrozeno;
však jeho oči proměněné
tajemným Duchu zářením
zří Orla nebes uvázlého
na ostrých větvích krvácet
a spočívati v jiném klíně:
na srdci čisté Holubice,
v němž sedm skvoucích darů září,
a trčí mečů sedmero.

SVATÝ VOJTĚCH.

Drahocenné jeho ostatky stály tolik zlata,
kolik vážily.

Zač stál jeho duch, bohatství lásky a víry a hoře,
vysokost a hlubokost, dlouhost a širokost
vznešené duše?

Všude byl osamocen, doma, v Římě, na misiích,
pro svou velikost jako obrovský orel,
jehož perutě přesáhly hranice vlasti.

Dle velikosti zneuznání
velikost jeho změř!

V tento kraj vtiskl své stopy,
na Zelené Hoře hřadoval ten bolestný poutník.

Jako by z jeho slz, jimiž skropil náš kraj,
tesknota u nás navždy vanula.

Stokrátě šel jsem cestou, kudy kráčel,
tajemně váben tudy jít zase a zas.

Tak často stál jsem na Zelené Hoře
pod velkými stromy hledě v kraj
očima zvlhlýma

a bylo mi, jak by mi po stranách stáli
a formovali mou duši

Vojtěch a Jan.

SVATÝ VOJTĚCH NA ZELENÉ HOŘE.

Ta vysoká věž, to mitra jest,
vidíš ty svaté oči pod ní?
Ten zelený vrch je posvátný šat,
jímž svatý Vojtěch se oděl,
by znovu požehnal vlast.
Je léto. Koberec zlatotkaný
z dalekých zrajících lánů
Světcovi k nohám prostřela zem.
Teď v jeseni Světcovo roucho
je protkáno zlatem buků a lip
a daleko září
a u nohou Biskupa zelený koberec
mladého osení vlní se svěží.
Měsíčné světlo se rozlilo temnem
a Světcovo roucho zaplálo stříbrem
v tišině noční.
Naslouchej v letní poledne horké
a v teskný podzimní večer:
nocí i dnem
s posvátné hory se snáší
neseno šuměním obrovských stromů
Světcovo požehnání,
na čtyři strany se šíří,
ke čtyřem ramenům kříže,
na kterém rozpjata kvílí
mučená vlast.

PAŠIJE.

Les jehněd sladkou vzpomínkou mi kývá.
Rodného kraje šumí duby krásné.
Podlísk moře na březích se modrá.
Po ospalém dni rudé slunce hasne.

Z krajiny drahé do pašijí vcházím
nasytit srdce, ne již opojiti.
Ve vidění zřím Boží tragedii.
Poklady vrchu svatého se třpytí.

Pašije naše vidím s teskným žalem.
Ukřížuj zmlklo. Tma se na vše lije.
Dav zděšený se vine jako zmije,
v prsa se bije s hory Kalvarie.

GETSEMANE.

Noční útok: hle, zaspala stráž
a velitel je v agonii.
Kdy byla lepší doba pro zradu?
Ó hrůzno: družina se rozprchává,
pluk andělů Otcových nepřichází
a velitel odzbrojen polibkem zajat jest. —
Všichni jsou zajati,
na velikém prostranství
a na dlouhém provaze pobíhají,
lomozí, smějí se a pláčou jako svobodní.
Jediný s pouty navrch je svoboden;
insulty knížete kněžského, urážky biřiců,
hřeby a kámen přivalený a pečetě
neruší jeho svobody.
V jeho rukách je svoboda všech
a ruce ty dají se otevřít, aby se dostalo všem
tohoto skvostného daru,
pro který duchovní Tělo Kristovo
nikdy ještě v poutech trpěti nepřestalo.

VELIKÝ PÁTEK.

Veliká Skála pod úderem železa
se otvírá a poklady se zjevují
Božského Srdce, které ve snu lásky zřel
Jan Miláček, když spočíval
v náručí Páně a jen úzká stěna
ho od nich dělila:
ryzí zlato od Otce poslané
milovanému Synovi
do cizí země na smír;
říšský poklad, jímž koupeny všecky duše,
vybojovaný v nejkřutější válce, neubývající;
perly z Božského oceánu lásky,
za které všechno obětuje šťastný kupec;
skvosty vyrvané utiskovateli
o veliké noci Beránkově;
vzácné drahokamy, z nichž staví se nové chrámy duší.
Pokladů těch se dostane
jen těm, kdož otevrou svá srdce též.

DOBŘÝ LOTR.

Po ztroskotání žalostném
mu nezbylo než tvrdé dřevo kříže,
by neutronul; k němu připoután
plaví se v proudech krve k břehu blíže.

Pevninu vidí zářící,
po jeho boku z rudých vln se noří;
hle, sladkých světél dvojice
pod houštím trní tajemně tam hoří.

Zří, čtyři řeky z rubínů
jak skvoucí živý ráj ten zalévají.
Muk necítí. A kladiva
vítá, jež nebe jemu otvírají.

VZKŘÍŠENÍ.

Nový oheň vykřesal pro obnovenou rodinu
Hospodář z kamene, na němž visí pečetě.

Plá světlo Kristovo zářnější
nežli nad Betlemem:

ponořilo bolestnou Matku
v sladkou lázeň radosti,
zahrálo v slzách Petrových
jak jitřní slunce v rose,
smutnou duši Magdaleny
změnilo novou láskou,
proniklo dveřmi jak sklem
a učeníky utvořilo posly
a rozdavači světla.

Toto světlo je náš nový den
a nic není již smutné a nic není jalové,
když jeho milovníci jsme.

NANEBEVSTOUPENÍ.

Když zemi učinil přístavem nebes,
vstupuje Pán do nového světa
jako stavitel budovat příbytky mnohé.
Toť ta pravá vlast, kterou nepřelidní ani největší množství,
a byt, jenž konečně uspokojí,
čistý, světlý, větší než celý svět.
Jako obětní dým vystoupil Pán
a naplnil svatyni nebes opojnou vůní
a všichni vyvolení ji chutnají
a nikdy se jí nepřesytí.
A hle, již příbytek náš, ten Jerusaleme nový,
se snáší pro nás
a oblak vůně spouští se k zemi,
když Hostie se kloní k našim rtům
a skrytá velebnost se blíží naší pokoře.
Ó, vzácná předchuti nebeské Hostiny,
z níž dej, ať nejsem vyloučen
při onom přijetí a rozdělení hostů
o strašlivém dnu posledním!

SVATÝ JAN.

Taková krotká, mírná krajina,
kde stála tvoje kolébka, náš Jene.
Městečko v letním znoji usíná,
úderem hodin pouze probuzené.

Jde krajem člověk, malý, jak tys byl,
hubená tvář jak tvoje starostlivá;
muž velkou prací, malým chlebem žil;
z chytrých se očí spravedlivost dívá.

A v těchto lidech — vymírají již —
tvůj sídlí duch a jazyk tvůj v nich žije;
jak v živé rakvi vzácnější v nich spíš
než v stříbrné, jež tvoje tělo kryje.

DUCH SVATÝ.

S hukotem přichází vítr:
nic nezůstává na svém místě, co nemá těžiště,
ale co má kořeny v hloubce,
tím v jeho vanu stojí jistěji;
vysoké stromy kácí, jejich pyšné koruny
odlétají jak od sekery obrů,
ale malý květ zůstal, a blahý ten vítr
jen vůni odnáší a pel proměny nese
do kalichů neoplodněných.
Plamenný déšť jím přinesen padá,
jako by vroucí řeka světelná
se řítí od rovníku nebes
do srdcí: všecka hoří — světový požár,
po němž se promění země
a plnější klasy a bohatší ovoce
vzejdou a budou střeseny v klín Hospodáře,
jenž neúrody nezná.

NEJSVĚTĚJŠÍ TROJICE.

Klaním se Ti, třikrát svatá Trojice.
Otče, učinils mne synem,
dal jsi mi takové věno myšlenek a nadějí,
otevřel jsi mi oči pro tohika krásy,
na místě, kams mne postavil v tuto chvíli,
obklopil jsi mne takovým bohatstvím lásky,
že úžasem sotva se odvažuji si to uvědomit.
Synu, učinils mne sobě rovným
a, bych na Tvou výši se povznesl,
upotřebil jsi hrozného žebříku kříže
a přičele, bych jistě stoupal, jsi zakalil v své krvi
a zarazil do vlastního těla.
Nemohu pochopit ani Tvé utrpení, ani Tvou lásku,
ani svou důstojnost a svého štěstí si nevážím.
Duchu, kterého nejvíce miluji
a kterého nejvíce urážel jsem,
přelil jsi život můj ve vyšší, čistší žití.
Změnil jsi moje klima a učinil tropicky bohatým.
A neseš mne, nebeská orlice, i tuto vteřinu
nad propastmi života vysoko
a nikdy jsi klesat nenechal naděje mé.
Klaním se Ti vděčně, třikrát svatá Trojice.

BOŽÍ TĚLO

Na čtvero oltářích spočinulo jsi,
Tělo, které jsi Boží a které jsi mé.
První, toť klín Otcův,
v nepřístupném světle zářící,
rodný oltář Synovství.
Potom klín Matky, oltář plný lilí
a náručí, v němž leželo jsi
co děcko a mrtvá oběť.
Třetí oltář, toť bílý chléb z pšenice,
kde jsi přítelem, obětí i hostinou.
A čtvrtý, to jsme my,
neboť se v nás rodíš a trpíš a umíráš
a vstáváš z mrtvých.
Hanbím se, že u tohoto oltáře
nedostává se mi kvítí a zpěvu
a slavnostního nadšení:
ó dej, bych Tě u něho ctil
milosrdenstvím k strádajícím údům Tvým,
na kteréž narážím minutu za minutou
a zapomínám,
že jsou to vlastní Tvé údy!

SRDCE PÁNĚ.

Nakláním ke rtům krvavý kalich,
jenž, nesmrtelný, se nerozbije,
spíše se rozbiju já, nádoba křehká;
má duše božství z něj zbožně pije.

Vypíjím dětství svatého víno
a Boha mladého žiji něhu.
Nazaret sladký med svůj nabízí mi,
ve květů jeho se stápím sněhu.

Vypíjím mužství Božího sílu.
V mé duši plameny slova hoří.
Rozkvetla podobenství. Proměněn plá
Pán, jeho velebě duch se koří.

A piji černý pelyněk strasti,
děs agonie a útok pekla.
Těla je rozbita číš. Jako z plástu
na zhořklou zem sladkost nebe stekla.

Opojně jiskry vzkříšení žehnou
a slávy fanfára v duši hřmí mi.
Úchvatná šalmaje zní nebeské slasti
s kapkami nápoje posledními.

Nakláním ke rtům krvavý kalich,
je dopit. Srdce však Boží zase
k okraji nappněno. Pojdte všichni,
to Srdce každého božstvím pase.

SS. CYRIL A METODĚJ.

Dva andělé šli naší vlastí. Nezhasly
do dneška jejich stopy svítící.
Oráči, táhli brázdu rovnou, hlubokou,
že takové už nikdo nemoh' dosíci.

Otcové sladké památky; slov jejich žeh
jak plamen v středu země hřeje nás
a zachovává podnes. Jako zázrakem
se čistý udržel, jež zaseli tu, klas.

Jak vůně v šatu tkví, když květ už není v něm,
zůstává v duších jejich blahověst.
Mužský a ženský živel, Západ s Východem
v dědictví jejich divuplně spojen jest.

Cítím je v sobě májovou jak pohodu,
jak tiché kouzlo zářijových dní,
jak letní ráno na hřbitově vesnickém,
po dešti skvoucí dvojí duhy záření.

Těch apoštolů sladká síla jako krev
protéká námi; z hudby slok mi zní,
z tónů, jež lid i genius byl vytvořil,
z radostí, žalu, vášní, ba i z hříchů hřmí.

Pod všemi ssutinami neúmorná jest
a k životu se hlásí zas a zas;
a kdyby jeden člověk zbýval z národa,
zrnem se projeví, jež vydal jejich klas.

SVATÝ VÁCLAV.

Svoji moc Kníže Bohu odevzdává;
a jako ze tlícího listí tráva
po jaru vzrůstá: pod mocí, jež zvadá,
mu roste jiná zázračná moc mladá.

Na výši trůnu pokorou se níží,
k bídě se rukou milosrdnou blíží,
odpouští křivdy, panicem je v těle,
v přátele mění láskou nepřátele.

Tou mocí vládu žezla přiodívá,
jak měkkým rouchem tvrdost její skrývá:
za rytířem, jenž statečný je v seči,
zříš milostného anděla, jenž klečí.

SVATÝ VÁCLAV JEZDECKÝ.

Kníže náš Václav na bělostném koni
projíždí nivami, kde květy voní,
vlní se zlatá pšenice;
jak anděl bílý do dálky se ztrácí;
kde projel, pějí líbezněji ptáci,
mír Boží ovál vesnice.

Vstříc radostně mu všecka srdce tlukou,
dar chudí berou z jeho štědrých rukou,
utěší vlídně soužené,
požehná dítky, jež se sběhly s plesem;
zlosyny pouze naplňuje děsem,
však přijme s láskou zkroušené.

Ve chrámech kleká v zbožném zanícení;
jak jede dál, je vhroužen do modlení,
za národ prosí horoucně;
kde projel, srdce každého se zjasní,
o Spasiteli hluboce se zasní
a život změní budoucně.

A jede dál a dál zjev jeho bílý,
projeti všecky české kraje pílí,
by lidu poznal ples i žal,
a zdá se nám, že nesmrtelný bude:
kde strádá český lid, se zjeví všude,
by potěšil a pomáhal.

PLÁČ LIDU ČESKÉHO PO SMRTI SV. VÁCLAVA.

Ó běda, Otce našeho už není!
Vlast česká ve vdovu se bědnou mění,
jsme všichni sirotci!
Slzy jsou ve všech očích, slyšet lkání
a nejvíce chudých žalné bédování,
jimž uměl pomoci.

Už není jeho rukou pracovitých,
jež statně vládly mečem v bojích lítých,
z nichž chudas brával dar;
už není jeho moudré, jasné hlavy,
ustydlo srdce, v kterém planul žhavý
bezelstné lásky žár!

Už neuzříme, ve chrámech jak klečí,
hrdinné jeho zápolení v seči,
jak jede nivami,
slov neuslyšíme již sladších medu!
Sám anděl v těle žil to v našem středu
a vládl nad námi.

A povládne. Jest vlasti dědic věčný.
Jej v srdci bude nosit národ vděčný
po věky budoucí;
posvěcen krví, jíž ho Mučeň zrosil,
zachová víru, kterou v nitru nosil,
i lásku horoucí.

Ó svatý Mučedníku, velký kníže,
pouto, jež k národu tě tvému víže,
jak dítě k rodiče,
přetrhnout nedej! Jenž se v ráje zřídlech
již koupáš, nes nás povždy na svých křídlech,
jak mládě orlice!

ANDĚLÉ.

Vznešení, nevtíraví společníci
o bláto oživené pečující.
Nízkého s láskou opatrují vyšší.
Jako by nebylo jich, tak jsou tiší.

Ve výších doma ve vrstvě jak spodní,
v níž září jako skvoucí růže vodní.
Do světa, kde vše rychle k stáří pádí,
vnášejí svoje nesmrtelné mládí.

Až věčného se dočkám rána jednou,
půjdu jich zářnou řadou nepřehlednou
jak řadou zlatých buků, jež se vznítí
v jeseni, tam, kde světlo věčné svítí.

2

KRISTUS KRÁL.

Za tiché noci doprovázen zpěvem andělů
sestoupil, by se oděl tělem lidským, králů Král,
ve mdlobě naší přirozenosti chtě zjevit moc
a vládnout láskou královskou, již ve Trojici plál.

Kraluje bez legií, ne vně jen jak vladaři
tohoto světa. On i uvnitř srdce provládá;
vně slovem, Slovo, milostí vnitř duše prohněte
jak těsto. Nad lidskou svou božskou vládu zakládá.

Nenechá krváceti za sebe své poddané,
sám trpí za ně, předrahou krev za ně prolívá.
Vystoupil na trůn kříže, s něho zákon prohlásil,
usíná znaven, nesmrtelný zase ožívá.

Po božské katastrofě božské vzešlo vítězství;
moc všecka do rukou je dána Bohu-člověku;
vlast vyvolených ovládá i všecken lidský rod,
moc lidská ratolest je jeho, kmene do věků.

Duchovní království, hle, roste skvělé na zemi,
nad všemi královstvími jako věž se pozvedá,
v národech všech mu zraje plné, svaté ovoce,
ze zrnka strom, jež hustě ptactvo obsedá.

Duch Kristův každou cevou toho stromu proniká;
na venek roste obrovité dílo činnosti
a nitrem údů Ježíšových mystický jde proud,
jenž srdce tajem zpodobuje k božské bytosti.

Slovanstvo, větev mohutná, též zapojeno jest,
svatými bratry připojeno v celek živoucí
národů Kristových: ó mocně rošť a kvěť a zraj
v jednotě, v pravdě, působící láskou horoucí!

SLAVNOST VŠECH SVATÝCH.

V zářící monstranci nebes
kol živé Hostie jsou drahocenné kameny;
vyrostly ve skále lidstva
a Kristus je vylámal svým křížem
a dal jim tvar a světlo:
Blahoslavení chudí,
vyvrženci světa, jenž nechtěl jich a oni jeho;
neponechali si ničeho, by obdrželi všecko;
Království, kde zlato má cenu jak písek.
Blahoslavení tiší,
uprostřed hlučícího množství opilého světem
tiše snící;
spící klidně v hořícím domě naplněném křikem;
mrtví uprostřed plačících nehybni;
podobni jehle kompasu, jež klidná zůstává
na zmítané lodi a v nárazu vln
a lodí vládne.
Blahoslavení lkající,
jejich nárek bylo lkání teplého větru,
jenž přináší jaro;
solí svých slzí zabránili, by nehnily vody;
hlas jejich vzdechů přivolal těšící anděly.
Blahoslavení hladovící a žíznící
uprostřed přesyceného davu
a nasycení stravou, po níž se roste
a kterou pohrdli nemocní,
zaměstnaní námahou zdáti se zdravými.
Blahoslavení milosrdní,
jimž roztálo srdce jak řeka v duchovním jaru

a přeteklo a zaplavilo bratry.
Hojností Srdce Božího opojeni jsou.
Blahoslavení čistého srdce,
v němž jako v zářícím ohnisku
se zjevil jim obraz Boha
a celá jejich bytost láskou vzhorela.
Blahoslavení pokojní, synové království,
smířili bojující bratry
a zastavili povodeň slzí a krve,
a když bratří jejich se již radovali,
jejich srdce nespokojeno otevřelo se ještě budoucím.
Blahoslavení trpitelé pro spravedlnost
silnýma rukama se postavili jako hráz
množství, jež řtílo se v propast.
Tupeni jsou, kamenováni, vraždění
od světa, jenž nebyl jich hoden;
i bylo spravedливо, aby obdrželi království,
jež není z tohoto světa.

NEBOŽTÍCI.

Jdou nebožtíci mezi nás a prosí.
Nesmírná řada žebráků těch straší
u všech cest.
Ožehlé ruce. V očích není rosy.
Přec mějte soucit, přátelé vy naši,
zle nám jest.

Nás na vsi nestraší. Mý máme víru,
že tvrdý život mají nebožtíci
údělem
jak za živa; že k úplnému míru
se prokopávají jak pracující
tunelem.

A že je zpracovává tvrdá ruka,
jež měkne pak jak plod, jenž sládna zraje,
Soudcova.
Že naše posty tiší dvojí muka,
dary a prosbou puká brána ráje
perlová.

Jsou jejich těla v hrobích ztrouchnivělá
kol chrámu. Naši sousedé jsou, tvoří
ve vsi ves,
jež vstane jednou nesmrtelná celá.
Dej, Kriste, po soudu všem, až svět shoří,
věčný ples!

DUŠIČKY.

Noc měsíčná je. Zesílil pláč větru.
Oblaka letí provázená nářkem
jak duše zemřelých. Až k mému loži
proniká jejich žalné úpění.

Vzpomínáš ve stesku na vojsko mrtvých,
jež útočí na tebe s bědnou prosbou
a střásá ovoce se stromu tvého
pro nesmírný svůj hlad?

Jak oblaka duchové přeletěli
přes celou zem a celou naplnili
svou bolestí a jako na bělidle
plátno ji pokropili slzami.

A tvoje malá ustrašená radost
z potopy jejich bolesti se zdvíhá
jak malý květ a jak na mlžném nebi
jediná hvězdička.

ZVONY.

Toť v sadě chrámu posvátném jsou květiny
kovové, s dolů skloněnými korunami;
pyl tónů silný sypou šírem krajiny
do duší obklopených všemi světa klamy.

Jsou křížmem svěceny jak na křtu děťátka.
Co přijaly, zas navracejí požehnání:
zvou ve chrám lid jak slepice svá kuřátka
k oběti, prosbě, svátostnému hodování.

Smutnými hlasy želí v Pánu zesnulých
a truchlé stěhování k hrobu provázejí.
Když v bouři hrozící kraj ztrnul v děsu tich,
sírové biče blesků mocně rozrážejí.

Jak přirostl ti k srdci rodných zvonů hlas;
teskliv ho vzpomínáš, když cizí slyšíš zníti;
domov ti drahý jest, když nasloucháš jim zas
a neodoláš o svém krásném dětství sníti.

Jak zvony o vánocích zněly v noční tiš!
Na bílou sobotu, když vrátily se z Říma!
Svědkové věkovití, chrání, pocítíš,
dětinnou víru rukama ti kovovými.

O B S A H

Hymny o Bohu.

I...3	IV...6	VII... 9	
II...4	V...7	VIII...10	
III...5	VI...8	IX...11	
		X...12	

Hodinky.

Hodinka jitřní.....	13
Hodinka chvály	14
Hodinka první....	15—16
Hodinka třetí	17
Hodinka šestá	18
Hodinka devátá	19
Hodinka večerní	20
Hodinka noční....	21—22

Chvalozpěv mládeňců v peci ohnivě.

Úvod	23
Všecka díla Páně	24
Andělé	25
Nebeský azur — ne- beské vody	26—27
Moci Páně	28
Slunce 1. Úsvit.....	29
2. Zenit	30
3. Západ	31
Luna	32
Hvězdy	33
Déšť	34
Rosa	35
Větrové.....	36—37
Oheň a žár	38
Jinovatka, led a mráz	39

Noc	40
Dnové	41
Světlo	42
Tmy	43—44
Blesky a mračna	45
Země	46
Hory a pahrbkové ...	47
Rostliny 1. Vinná réva	48
2. Bodlák	49
3. Dub	50
4. Karafiát	51
5. Pětulistá růže	52
6. Jahodník	53
Studánky	54
Moře a řeky	55
Ryby	56
Ptáci	57
Zvířata všecka.....	58
Synové lidští	59
Israel.....	60
Kněží	61
Služebníci Boží	62
Světci	63

Svátosti.

Křest	64—65
Břimování	66
Svátost oltářní ...	67—68
Svátost pokání	69
Poslední poma- zání	70—71
Svěcení kněžstva	72
Stav manželský	73

Okruh mariánský.

Maria	74
Neposkvrněná	75
Narození	76
Jméno	77
Zvěstování	78
Navštívení	79
Vánoce	80
Očišťování	81
Bolestná	82
Nanebevzatá	83
Maria u nás	84
Růženec	85—87

Svatý týden.

Neděle	88
Pondělí	89
Úterý	90
Středa	91
Čtvrtek	92
Pátek	93
Sobota	94

Svatý rok.

Zjevení Páně	95—96
Mudrci od východu	97

Očišťování	98
Simeon	99
Svatý Vojtěch	100
Sv. Vojtěch na Zelené Hoře	101
Pašije	102
Getsemane	103
Veliký pátek	104
Dobry loť	105
Vzkříšení	106
Nanebevstoupení	107
Svatý Jan	108
Duch svatý	109
Nejsvětější Trojice	110
Boží Tělo	111
Srdce Páně	112
SS. Cyril a Metoděj	113
Svatý Václav	114
Sv. Václav jezdecký	115
Pláč lidu po smrti sva- tého Václava	116—117
Andělé	118
Kristus Král	119—120
Slavnost všech Svatých	121—122
Nebožtíci	123
Dušičky	124
Zvony	125